

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratov: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—

Na delo za beatifikacijo Slomškega.

Tiskarna sv. Cirila, ki je v svojih do-
sedanjih 50 letih služila svojemu na-
rodu in bila sredi boja za njegove pra-
vice, je sedaj, ko živimo v svoji narod-
ni državi, zastavila svoje sodelovanje
še drugod. Prizadevanju, ki ga vodi
prevzvišeni škof dr. Ivan Jožef Toma-
žič za beatifikacijo Slomškega, se je pri-
družila in dala pobudo za ustanovitev
društva »Slomškova družina«. To
društvo ima namen: propagirati in po-
magati pri pripravah za beatifikacijo
služabnika božjega Antona Martina
Slomškega. Da to doseže, opravlja v ta
namen javne molitve za beatifikacijo,
navaja članstvo, da opravlja zasebne
molitve, prireja tudi izvencerkvene slo-
vesnosti, akademije, zborovanja, spre-
vode v propagandne namene, zbira
podpise in prispevke za beatifikacijo,
zalaga slike, knjige, note, izdaja svoje
glasilo, ima svoj naraščaj: Slomškova
mladina.

Delovni program tega društva za leto 1935—1936.

September 1935: Proslava smrtnega dne Slom-
škega s pridigo, v cerkvi uvedba stalne mo-
litve za beatifikacijo posebno vsako sredo.
Oktober: Uvedba ljudskega cerkvenega petja
Slomškovih blagoslovnih pesmi.
November: Slomškov mesec, šolska proslava,
društvena proslava. Ves potreben program
dopošljemo pravočasno.
December: Adventno sv. obhajilo darujemo
vsi v ta namen. Skupna sv. obhajila s pri-
mernimi nagovori.
Januar 1936: Začnemo podpisovati prošnjo za
beatifikacijo, ki naj jo podpiše vsak Slove-
nec. Podpisovali jo bodo tudi ugledni pri-
jatelji našega naroda širom sveta, posebno
zastopniki slovanskih narodov.
Ta mesec je obenem določen, da slovenski
fantje skupaj na krajevno najbolj prikla-
den način spoznajo Slomškove nauke iz
molitvenika »Življenja srečen poča«.
Februar: Podpisovanje traja dalje. — Ta me-
sec bodo slovenska dekleta poslušala ali
brala Slomškove poučne besede iz knjige
»Krščansko devišvo«.
Marec: Kot materski mesec naj obsega pri-
reditve v počastitev Slomškove matere in
vseh slovenskih mater, ki so vzgojile kake-
ga dobrega duhovnika. Za matersko pro-
slavo se bo vsem postal načrt in snov.
April: Mesec mož. Po skupnem sv. obhajilu
in primernem nagovoru se zberejo, da se
dogovorijo, kaj bo dala posamezna družina
v župniji za stroške, ki so v beatifikacij-
skem procesu ogromni.

Maj: Povsod bomo čitali Slomškove šmar-
nice in tako bomo vsi imeli priliko, da ču-
jemo besedo njegovo iz njegovih najlepših
pridig.

Junij: Slomškov mladinski dan v Mariboru,
na katerem se zbere šolska mladina iz vseh
krajev. Spored objavimo naknadno. Slomš-
kovi dnevi v dneh 28. in 29. junija, na ka-
terih se zberejo zastopniki župnij, občin in
ustanov ter društev, kateri prinesajo mari-
borskemu škofu dr. Ivan Jožef Tomažiču
podpisane prošnje in prispevke. Upamo, da
se nam bo posrečilo, dobiti za te dni tudi
zastopnike ostalih slovanskih narodov, ki
bodo z nami združeni molili v isti namen.
Tudi za te dni spored še objavimo.

Nadaljnje delovanje društva se bo dolo-
čilo pozneje. Da bodo mogli vsi, ki imajo
naklonjeno voljo, z nami sodelovati, bodo
prejeli pravočasno vsa potrebna navodila in

tiskovine. — Ta načrt je odobren tudi od
preč. kn.-šk. ordinarijata v Mariboru.

Našim naročnikom!

Zavedajmo se, da je tudi naš list iz
tistih časov, saj so ga ustanovili učen-
ci velikega Slomškega. Zato vabimo vse
naročnike, da se tudi vsi začnejo ude-
leževati tega dela in sicer najpreje z
molitvijo. Vsako sredo — sredo je roj-
stni in smrtni dan Slomškega — opra-
vite molitev za beatifikacijo Slomškega,
ali kako dobro delo v ta namen. Tudi
sodelujte, da bo program, ki ga danes
»Slomškova družina« objavlja, v ce-
loti izvršen, vsi Slovenci, kjerkoli smo,
se združimo v eni misli, v eni želji, v
eni molitvi, v enem delu, da bo Vse-
mogočni, od katerega prihaja vsak do-
ber dar, ki nam je v svojem služabni-
ku škofu Antonu Martinu Slomškemu
poslal tolikega učenika in pastirja,
uslišal naše pobožne molitve in ga po-
veličal, da bo pred vesoljno Cerkvijo
prištet zveličanim!

V NAŠI DRŽAVI.

Imenovanje dveh novih banov. Dne
11. septembra je prispela iz Beograda
naslednja vesela vest: Z ukazom kr.
namestnikov v imenu Nj. Vel. kralja
Petra. na predlog predsednika mini-
strskega sveta g. dr. Milana Stojadino-
viča je vpokojen ban dunavske bano-
vine g. Miloško Vasovič, ban dravske
banovine g. dr. Dinko Puc pa je raz-
rešen dolžnosti bana; za bana dunav-
ske banovine je imenovan g. Svetislav
Paunovič, državni svetnik v pokoju,
za bana dravske banovine pa je posta-
vljen g. dr. Marko Natlačen, odvetnik
v Ljubljani. Novoimenovana gospoda
bana sta položila prisego nocoj ob pol
8. uri v predsedništvu ministrskega
sveta pred g. predsednikom ministr-
skega sveta.

Za novega bana vardarske banovine
je postavljen Ranko Trifunovič. Bil je
že večkrat okrajni načelnik in je eden
najbolj odličnih radikalov.

**Nekaj iz življenja našega novega ba-
na.** Dr. Marko Natlačen se je rodil 24.
IV. 1886 v Mančah v Vipavski dolini.
Gimnazijo je končal z odliko v Ljub-
ljani. Na Dunaju je dovršil pravne na-
uke in postal doktor leta 1912. Že kot
srednješolec in posebno še pa na viso-
ki šoli je bil vedno na vodilnem mestu
med katoliškimi slovenskimi visoko-
šolci. Leta 1919 je postal v Ljubljani

samostojen odvetnik in stoji od tedaj
v prvih vrstah bivše SLS, v kateri je
postal leta 1926 poslovodni podpred-
sednik. Pri volitvah v oblastno skup-
ščino leta 1927 je bil izvoljen za oblast-
nega poslanca in od oblastnih poslan-
cev za predsednika oblastnega odbora.
Pod njegovim predsedstvom je ljub-
ljanska oblast delovala najuspešneje
ter se veselila ožje avtonomije do raz-
delitve države na banovine 15. I. 1929.
— V sedajnem političnem položaju je
g. dr. Natlačen ena najbolj vplivnih
osebnosti med Slovenci in bo zavzemal
tudi v novi JRZ vodilno mesto ter bo
kot ban mož na svojem mestu. Imeno-
vanja novega bana se je razveselila vsa
dobro misleča Slovenija, ki g. Natlače-
na iskreno pozdravlja, mu čestita in
mu želi na tako važnem ter odgovor-
nem mestu dolgotrajnega in z obilnim
božjim blagoslovom spremljanega de-
lovanja!

Minister dr. M. Krek med Štajerci.
V soboto dne 14. septembra se je pri-
peljal v Maribor g. minister dr. Miha
Krek. V dvorani Zadružne gospodar-
ske banke je bilo zvečer najlepše zbo-
rovanje, katerega je otvoril, vodil in
zaključil g. Franjo Žebot. Govoril je
ob splošnem navdušenju in odobrava-
nju g. minister dr. M. Krek. V nedeljo
dne 15. septembra sta se vršila v Kri-
ževcih pri Ljutomeru in pri Sv. Lenar-
tu v Slov. goricah najboljše obiskana
ljudska tabora naših mož in fantov. V
Križevcih je govoril g. minister dr. M.
Krek, dr. J. Leskovar iz Maribora in
tajnik stranke Marko Krajnc. Zbranih

je bilo nad 2000 naših najboljših ljudi. Pri Sv. Lenartu je pozdravljala in odobravalna izvajanja govornikov ministra in našega Žebota nad 3000glava ljudska množica.

Politični tabor v Konjicah. V nedeljo, dne 22. septembra, po rani sv. maši je v Konjicah velik politični tabor za ves konjiški okraj. Na zboru govori minister dr. Miha Krek. Možje in fantje, pridite v čim največjem številu!

Razširjena Ljubljana. Na predlog g. notrajnega ministra je podpisan ukaz o združitvi najbližjih okoliških občin z Ljubljano. Pod veliko in razširjeno Ljubljano spadajo občine iz okolice: Moste, Šiška, Vič, južni del Ježice, Polje, Dobrunje in Štepanja vas.

Novi celjski mestni svet je bil zapri-
sežen dne 11. septembra in je novi župan g. Mihelčič prevzel posle že dne 10. septembra od obeh dosedanjih županov.

Harmonika — izobraževalno sredstvo! Slovenski narodni vzgojitelj škof Slomšek poudarja v svoji znani pesmi »Veselja dom« to-le: »Prav'ga veselja na rajanju ni: pijance, plesavce veselje beži!« Glasilo Zveze društev kmetijskih fantov in deklet »Kmetijski list« pa je drugega mnenja ter vneto zagovarja ples. Kar se tiče osebnega mnenja gospodov okoli »Kmetijskega lista«, naj so preverjeni, da jim radi pripovščimo ples kot »izraz umetnostnega izživljanja«. Naj plešejo do najvišje umetnostne popolnosti! Kar pa se tiče slovenske kmetijske mladine, ji bomo vedno priporočali Slomšekova navodila ter jo svarili pred pijančevanjem in plesanjem po gostilnah ob »milih« zvokih harmonike. Ob takih prilikah se ne izživljajo »umetnostna« čuvstva, marveč prav mnogokrat čisto drugi nagoni. Kdor pozna kmečko življenje, dobro ve, koliko gorja je prišlo s plesišč. Ob koncu svoje vnete obrambe plesa izjavlja »Kmetijski list«, da »naša« mladina mimo zabavljanja pojde na delo! Ali so plesne prireditve izobraževalno delo in harmonika izobraževalno sredstvo?!

Jugoslovanska radikalna zajednica (JRZ) ima svojo osrednjo pisarno v hotelu »Pariz« v Beogradu. Vrhovno tajništvo stranke bo vodil g. Miloš Ivkovič, bivši generalni konzul v Rimu. G. Ivkovič je rodom Hrvat. Srednjo šolo je študiral v Ljubljani, vojake je služil v Trstu. Bil je profesor v Skoplju, odkoder je bil poklican od pokojnega Pašiča v zunanje ministrstvo. — JRZ bo imela v Beogradu svoje osrednje in dnevno izhajajoče glasilo. Po ostalih mestih v banovinah se bodo ustanovili tedniki, v kolikor se stranka ne bo naslonila na časopise, ki že zastopa program in smernice Jugoslovanske radikalne zajednice.

V DRUGIH DRŽAVAH.

OKOLI VRELE KAŠE.

Takšna kaša je Abesinija. Veliko mačkov — kaj pomenja ta prisposoba, je vsem jasno — hodi okoli nje. S svojimi gobčki silijo v njo, da bi ulešili svoj glad ali vsa svoj pohlep. Niso vsi enake nravi. Eden je vojaško nastro-

jen, da kar piha bojaželjnosti. Drugi je zmernejši, ker zna bolje krotiti svojo pohlepnost. Na zunaj najdostojnejši so velekapitalistični mački, ki prihajajo ne s kanoni, tanki in letali, marveč z milijoni. Dosegli bi že bili uspeh, ako bi jih drugi ne odrivali od sklede. Zaužitna pa še ta kaša ni za nikogar, ker še ni dovolj ohlajena.

Ohlajevalnih poskusov je že bilo veliko storjenih. Poskušala je to ter še vedno poskuša mednarodna politika po svojih hladilnih ceveh. Uspeha pa ni bilo. V lanski zimi — ko je pri nas zima, je v Abesiniji toplo — so se zgodili znani dogodki v obmejnem ozemlju pri Ualualu, kjer je v mesecu decembru pri nekem vodnjaku obležalo kakšnih 130 Abesincev in Italijanov. Kdo je kriv? Abesinci so valili krivdo na Italijane, ti pa zopet na Abesince. Saj je na svetu tako, da nikdo noče biti kriv, marveč se hoče vsak krivde iznebiti. In res v tem sporu nobeden ni bil kriv. Tako je namreč odredilo mednarodno razsodišče, ki je preiskovalo te dogodke. Njegova sodba — salomonska — je ta: radi dogodkov pri Ualualu ne zadene krivda ne Italijanov ne Abesincev. Sodba je bila sestavljena po receptu: Volk sit, koza cela. Recept pa le ni pomagal: abesinska koza je do zdaj še ostala cela, toda volk je lačen. In dalje so se vršila posvetovanja, navetovanja, pretresovanja. Včasih se je to godilo v prijaznem tonu, včasih pa je volk malo bolj zarenčal, koza pa glasnejše zameketala. V tem mesecu je imela Zveza narodov v abesinsko zadevo dosti sitnega posla. Svet Zveze narodov je o njej razpravljal. Na obtožbo, ki je vsebovala največje abesinske grehe, je odgovoril zastopnik Abesinije, francoski profesor dr. Jeze — zakaj neki ima že tako izzivalno ime?! — z govorom, ki je bil povzročitelj velike jeze. Posledica je bila, da ga niso hoteli več poslušati. Sestavili pa so odbor peterice z nalogo, da temeljito prouči abesinski problem (vprašanje) ter stavi zadovoljive predloge. V tem odboru so zastopniki Anglije, Francije, Španije, Poljske in Turčije.

Prvima dvema velesilama — Angliji in Franciji — pripada največja naloga. Saj smejo v mednarodnem koncertu sodelovati kot proizvajalci samo velesile, manjše ali celo majhne države pa imajo samo nalogo, da nosijo in držijo note igralcem. Včasih tudi kakšna manjša država malo udari po bobnu, pa ji kmalu vzamejo udarilo iz rok. Tako svet upa tudi v abesinskem slučaju, da se bo dvema velesilama posrečilo pomiriti razburjene duhove ter svetu ohraniti mir. Ako pa se to ne bi posrečilo (trdno pa upamo, da se bo v interesu sveta in človeštva to končno vendar le posrečilo), bi imel tisti maček, ki bo pomolil svoj gobček v vrelo abesinsko kašo, težak, težak posel.

Dva punta. Minuli teden sta bila udušena dva punta in sicer na Grškem in na Portugalskem. V Grčiji v Atenah so nastopili nekateri višji oficirji proti prenaplenu monarhističnemu stremljenju podpredsednika vlade in vojnega ministra Kondilisa. Po udušitvi upo-

ra je izdala vlada proglas in zatrjuje, da se bo vršil na Gršem plebiscit za monarhijo ali republiko drugo ali tretjo nedeljo v novembru. — Poskus upora je bil zatrt in v kali udušen na Portugalskem, kjer je zvedela vlada pravočasno za prevratne namene zarotnikov, ki so se bili strnili v skupno protirežimsko fronto iz članov razpuščenih strank, iz tajnih delavskih organizacij, in tej zmesi nezadovoljnejšev so pripadali tudi nekateri častniki. Aretirani so kolovodje prevratnega gibanja.

Cerkvena last v Mehiki zaplenjena. Predsednik republike Mehika je podpisal 14. septembra zakon, s katerim zapleni država celotno cerkveno premoženje: zemljiško posest, šole, vso opremo in svete posode. Razlastitveni zakon se bo izvajal najprej proti katoliški Cerkvi, a za njo bodo razlaščene tudi druge veroizpovedi.

*

Nekaj o političnem položaju v srezu Šmarje.

(Konec dopisa iz Šmarja pri Jelšah.)

Dr. Dobovišekovi »šlagerji« in resnica.

Na politično mišljenje šmarskega sreza se javlja vpliv dr. Doboviška. Ta vpliv pa je vse drugo prej, samo dober ne. O izjavah na njegovih shodih krožijo najrazličnejše krilatice, ki jim pred vsem manjka sleherna sled politične resnosti in zrelosti. To je prava pravcata hokus-pokus politika in človeku se samo milo stori, če vidi, da se še najdejo ljudje, ki so toliko kratkovidni, da takele čarovniško-politične izjave odobravajo.

Ena izmed takih napovedi je: »Mi bomo odpravili carine.« Izgleda tako, kot da bi bil dr. Dobovišek ne samo jugoslovanski, ampak že finančni ter trgovinski minister vseh peterih delov sveta. Carinskih zaprek si vendar ne stavlja naša država sama, ampak nam jih stavlja druge države. To tudi dr. Dobovišek dobro ve, toda šlager je šlager, če pa se najdejo ljudje, ki takim šlagerjem celo ploskajo, je šlager kljub svoji neumnosti celo dober.

Dr. Dobovišek pravi, da bo njihova stranka kmetiško zadolženje rešila tako, da se bode vzel denar korupcionistom in se dal dolžnikom. Dolžniki seveda zopet ploskajo, tistim pa, ki nič dolžni niso, se za enkrat povesejo nosovi, na tihem pa store trden sklep, da se o prvi priliki zadolže, na vsak način pa vsaj par dni prej, ko bo dr. Dobovišek finančni minister. Pametnim postaja tako govorjenje neprebavno, dasi seveda vsakdo priznava upravičenost, da se korupcionisti kaznujejo, toda to vendar ni nič novega in nič posebnega.

Dr. Dobovišek pozna tudi zelo enostavno sredstvo, da se pomnoži obtok denarja v državi. Zato je treba samo naš denar, naložen v tujini, prisilno spraviti domov. Tudi ta stvar se lepo sliši, na žalost pa dr. Dobovišek vedno pozabi povedati, kako bo to storil in kakšno mnenje bi inozemstvo dobilo o našem dinarju po takih nasilnih poskusih.